

Nr 271.

Av herr **Velander m. fl.**, om åtgärder till stöd för fiskerinäringen inom Västerbottens, Västernorrlands, Gävleborgs och Uppsala län.

Fiskerinäringens betydelse för vårt lands livsmedelsförsörjning har omvittnats i många sammanhang. Det är emellertid inte enbart ur försörjningssynpunkt som fiskerinäringen har betydelse. Näringslivet i stort inom de orter där yrkesmässigt fiske är mer allmänt förekommande är i hög grad beroende av fiskets lönsamhet. Under senare år har emellertid inom vissa områden en stark nedgång kunnat konstateras i denna närings lönsamhet, samtidigt med att antalet yrkesutövande fiskare också minskats. Framför allt är det strömmingsfisket efter Bottniska vikens kust som efter kriget visat en allvarlig försämring såväl kvantitativt som värdemässigt.

Inom fiskeristyrelsen har företagits en utredning avseende fisket vid norrlandskusten och kusten av Uppsala län under åren 1945—52. Denna utredning visar, att totalfångsterna liksom fångstvärdena för de berörda länen är avsevärt lägre under de senare åren än under de förra åren av perioden. Störst är minskningen i Västernorrlands län, där fångstsiffrorna nedgått med 77 % och fångstvärdet med 59 %, räknat från 1945—52.

Vad som för de berörda länen — utom Norrbottens län — är av avgörande betydelse för större delen av fiskarbefolkningen och dess ekonomi är strömmingsfisket. I t. ex. Gävleborgs län uppgår strömmingsfångstens värde till inemot 85 % av totalfångstens värde och i Uppsala län till omkring 70 % av den totala årliga medelfångsten. Av följande sammanställning framgår utvecklingen av fisket under åren 1945—52 såväl kvantitativt som värdemässigt.

År	Västerbottens län		Västernorrlands län		Gävleborgs län		Uppsala län	
	ton	1 000 kr.	ton	1 000 kr.	ton	1 000 kr.	ton	1 000 kr.
1945.....	1 113	559	5 112	2 656	5 722	3 491	1 253	628
1946.....	1 290	565	3 314	1 542	5 860	2 918	1 542	596
1947.....	1 125	544	2 135	1 127	3 559	2 283	689	261
1948.....	1 252	683	2 127	1 360	3 586	2 561	722	426
1949.....	1 393	662	2 144	1 120	3 213	1 897	840	453
1950.....	1 001	474	1 462	775	3 194	1 617	602	306
1951.....	1 225	639	1 010	707	3 189	2 047	770	510
1952.....	657	445	1 016	773	2 666	1 922	605	440

Denna sammanställning visar, att värdet av den ilandförda strömmingen hade nedgått under perioden med 75 % i Västernorrlands län, med 45 % i

Gävleborgs län, med 30 % i Uppsala län och med 20 % i Västerbottens län. Härvid bör bemärkas att 1945, vad strömmingsfiskets avkastning beträffar, kan sägas ha varit ett något över medelgott år. Å andra sidan förutser fiskeristyrelsen, att strömmingsfångsten under 1953 sannolikt blir ännu lägre än 1952.

Minskningen av strömmingsfångsten sammanhänger till en del med en avfolkning av fiskerinäringen, som får betraktas såsom synnerligen allvarlig. Avgången beror givetvis till en del på att arbetstillgången inom industri och andra yrken varit mycket god under de senare åren. Den huvudsakliga orsaken torde emellertid vara den försämrade lönsamheten. Fiskeristyrelsen uppger, att den genomsnittliga avkastningen år 1945 ungefär motsvarade inkomsten för mindre jordbrukare. Sedan dess har inkomsten väsentligen nedgått och har sålunda under en följd av år varit mycket ringa. Man bör också ta i betraktande att den starkt minskade tillgången på strömming gjort att det efter hand måst insättas större mått av materiel och arbete för varje viktenhet av fångsten än tidigare, vilket medfört fördyrade driftkostnader. Under en period då penningvärdet starkt försämrats har sålunda den nominella inkomsten för fiskarna nedgått, medan övriga befolkningsgrupper i allmänhet erhållit kompensation för kostnadsfördyringar och dessutom fått del av den stigande produktionen.

Fiskeristyrelsen har i en skrivelse till Konungen den 10 december 1953 påtalat de här berörda förhållandena. Styrelsen framhåller, att det föreligger uppenbar fara för att ett stort antal fiskare skall råka i ekonomiskt nödläge. Styrelsen finner därför statliga stödåtgärder vara motiverade. I detta sammanhang erinrar styrelsen om att jordbrukare vid flera tillfällen erhållit hjälp från det allmänna vid svårare skördeeskador samt att genom Kungl. Maj:ts beslut den 16 oktober 1953 sakkunniga tillkallats för att utreda frågan om en permanent stödform för jordbrukare, som drabbats av skördeeskador. Såsom lämplig stödåtgärd rekommenderar styrelsen stödlån av i princip samma typ som de stödlån till jordbrukare, som år 1952 drabbades av skördeeskador, dock att vid amortering av lånen viss del borde efter särskild prövning kunna efterskänkas.

Det synes oss vara ett allvarligt problem, som fiskeristyrelsen här tagit upp. Det kan icke ligga i vårt lands intresse att lönsamheten för strömmingsfiskare utvecklas på ett sådant sätt att en mer eller mindre fullständig avfolkning av de berörda trakterna kommer till stånd. Starka skäl talar därför för att statliga åtgärder tillgripes i syfte att under en övergångsperiod söka bibehålla yrkesfiskare vid deras näringsgren. Vilken utformning dessa åtgärder bör erhålla är vi icke beredda att uttala oss om.

Till en del kan problemet måhända bestå i att söka få fram rationellare fångstmetoder. Det hela kan också botten i en tillfällig nedgång i strömmingstillgången. För att få klarhet i dessa och andra härmed sammanhängande frågor måste emellertid en utredning företagas. Först därefter kan man med säkerhet bedöma vilka åtgärder som lämpligen bör vidtagas.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t snarast måtte låta utreda frågan om lämpliga åtgärder till stöd för fiskerinäringen inom Västerbotens, Västernorrlands, Gävleborgs och Uppsala län.

Stockholm den 27 januari 1954.

Gustaf Velandér.

Ragn. Bergh.

P. G. Lundgren.